

Hakediş ödemeleri yüklenicinin birim fiyat teklif cetvelinde teklif ettiği fiyatlara göre hesaplanarak yükleniciye ödenmektedir. Yüklenici bu hakediş bedelleriyle işçi ücretlerini, işçilerin fazla mesai ücretlerini (idare şartnamede belirtilen asgari tutarlardan aşağı olmamak şartıyla) işçilere ödemekte, işçilere ödenen bu tutarlar üzerinden hesapladığı SGK primleri ile işsizlik sigortası primlerini de SGK'ya ödemektedir. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile

söz konusu işe ait idari şartname ve sözleşme hükümleri doğrultusunda yapılan incelemede, yükleniciye ödenmesi gereken tutarlardan fazla fiyat farkı ödemesi yapıldığı görülmüştür

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler ☐
Yılı	2015
Dairesi	6
Karar No	413
İlam No	95
Tutanak Tarihi	5.1.2017
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Fiyat farkı

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda;Ltd. Şti.'nin yükleniminde olanBelediyesinin "... Personel Çalıştırılması Hizmet Alımı" işine ait hak ediş ödemelerinde sözleşme ve idari şartname hükümlerine uyulmaması nedeniyleTL kamu zararına neden olduğu görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 'Kamu makamlarının ve asıl

işverenlerin hakedişlerinden ücreti kesme yükümlülüğü' başlıklı 36'ncı maddesinin beşinci fıkrasında;

"İşverenler, alt işverene iş vermeleri hâlinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür" denilmiştir.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin; 'Çalışanların Özlük Hakları' başlıklı 38'inci maddesinde;" ...

(Değişik fıkra: 25/10/2014-29156 R.G./1. md., Geçerlilik: 11/9/2014) Kontrol teşkilatı, yüklenici veya alt yüklenici tarafından istihdam edilen işçilerin ücretlerinin tam ve zamanında ödenip ödenmediğini her ay resen kontrol etmekle ayrıca bu konuda kendisine ulaşan başvuruları (talep ve ihbarları) ivedilikle değerlendirmekle yükümlüdür....

(Değişik fıkra: 25/10/2014-29156 R.G./1. md., Geçerlilik: 11/9/2014) İdare tarafından gerek resen gerekse de başvuru üzerine bordroların ve/veya ücret ödemesini gösterir diğer bilgi ve belgelerin (yüklenici veya alt yüklenicinin kayıtları, puantaj, hesap pusulaları gibi) incelenmesi neticesinde ücret ve/veya yan ödemelerin eksik ödendiğinin veya ödenmediğinin tespit edilmesi halinde bu durumun yüklenici tarafından bordroya bağlanması sağlanır ve bu bordrolar hakediş raporu ile birlikte ödeme yerine gönderilir. Aynı zamanda, ücret ve/veya yan ödemelerin, ödenmeyen kısmı yüklenicinin hakedişinden kesilir ve tabi olunan mali mevzuat hükümleri çerçevesinde idare tarafından doğrudan işçinin banka hesabına yatırılır. Bu husus ayrıca bir tutanağa da bağlanır

..." denilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; idare, işçi ücretlerinin tam yatıp yatmadığını kontrol etmek, eksik yatmış ise eksik yatan kısmı yüklenicin hak edişinden kesip işçinin hesabına yatırmakla yükümlüdür. Söz konusu işte idarenin

hakediş bedellerini birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen tutarlara göre ödemesine rağmen yüklenicinin, işçilere ihale dokümanında belirtilen temel ücretlerden daha düşük ücret ödediği, buna rağmen idarenin eksik yatmış ücreti yüklenicinin hakedişinden kesmediği görülmüştür.

Ayrıca yükleniciye ödenmesi gereken tutarlardan fazla fiyat farkı ödemesi yapıldığı görülmüştür. Şöyle ki;

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasların 'İşçilik Maliyetlerindeki Değişiklik' başlıklı 6'ncı maddesinde;

“(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.

(2) İhale dokümanında sözleşme kapsamında çalıştırılacak personele brüt asgari ücretin belli bir yüzde fazlası oranında ücret ödenmesi öngörülmüş ise, uygulama ayında fiilen ödenen ücret üzerinden fiyat farkına esas olacak brüt maliyet bulunur ve fiyat farkı, bu maliyete asgari ücretteki brüt artış oranı uygulanarak hesaplanır. Ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma ücretiyle ilgili olarak bu fıkraya göre belirlenen ücret esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

(3) Uygulama ayına ilişkin aylık ücret bordrosunda belirtilen kısa vadeli sigorta kolları prim oranı ile idari şartnamede idarece öngörülen kısa vadeli sigorta kolları prim oranı arasında farklılık olması halinde, bu değişiklik fiyat farkı hesabında dikkate alınır.”

denilmiştir.

İhaleye ilişkin Hizmet Birimlerinde Personel Çalıştırılması Hizmet Alımında Uygulanacak İdari Şartnamenin 'Teklif fiyata dahil olan giderler' başlıklı 25'inci maddesinde; "İşin süresi ve personel sayıları dikkate alınarak ilgili mevzuatına göre hesaplanacak işçilik ücreti: adet işçi asgari ücretin %150 fazlası ücretle, 1 adet işçi asgari ücretin %110 fazlası ücretle, 16 adet işçi asgari ücretin %100 fazlası ücretle, 4 adet işçi asgari ücretin %75 fazlası ücretle, 33 adet işçi asgari ücretin %50 fazlası ücretle, 46 adet işçi asgari ücretin %25 fazlası ücretle ve 11 adet işçi asgari ücretle çalıştırılacaktır.

Her bir işçi için ihale süresi boyunca 810 saat fazla çalıştırma yapılacağı öngörülmektedir. $114 \times 810 = 92.340$ saat"

...

Kısa vadeli sigorta prim oranları belirtilecektir.

Bu iş için kısa vadeli sigorta risk prim oranı %2 olarak alınacaktır." denilmiştir.

Yine Belediye ile yüklenici arasında imzalanan sözleşmenin 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında;

"Bu sözleşme kapsamında yapılan işler için fiyat farkı hesaplanacaktır. Bu ihale sürecinde fiyat farkı sadece işçilik giderlerine uygulanacak olup, yürürlükteki fiyat farkı kararnameyi uygulanacaktır. Asgari ücrette olabilecek artış farkı personel ücretlerine aynen yansıtılacaktır." denilmiştir.

İhale dokümanında işçilerin unvanları, sayıları, asgari ücretin yüzde kaç fazlasından ücret alacakları, fazla mesai ücretleri ve sigorta primleri belirtilmiştir. İhale aşamasında teklif veren istekliler teklif mektuplarında ihale dokümanını tamamen okuyup kabul ettiklerini beyan etmektedirler. Yine istekliler birim fiyat tekliflerini sunarken ihale dokümanında belirtilen hususları dikkate almakta, tekliflerini de idari

şartnamede belirtilen kişi sayısını ve ücretlerini baz alarak yapmaktadırlar. Dolayısıyla idari şartnamede belirtilen ücretler temel ücretlerdir ve ihaleyi alan yükleniciler bu temel ücretleri işçilere ödemeyi kabul ederek ihaleye teklif vermektedirler.

Hakediş ödemeleri yüklenicinin birim fiyat teklif cetvelinde teklif ettiği fiyatlara göre hesaplanarak yükleniciye ödenmektedir. Yüklenici bu hakediş bedelleriyle işçi ücretlerini, işçilerin fazla mesai ücretlerini(idare şartnamede belirtilen asgari tutarlardan aşağı olmamak şartıyla) işçilere ödemekte, işçilere ödenen bu tutarlar üzerinden hesapladığı SGK primleri ile işsizlik sigortası primlerini de SGK' ya ödemektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile söz konusu işe ait idari şartname ve sözleşme hükümleri doğrultusunda yapılan incelemede, yükleniciye ödenmesi gereken tutarlardan fazla fiyat farkı ödemesi yapıldığı görülmüştür.

Ancak kamu zararı tutarı olanTL'nintarihlino.lu muhasebe işlem fişleri ile ahiziTic. Ltd. Şti.'nin alacağına karşılık mahsuben tahsil edilerek bütçeye gelir kaydedildiği görüldüğünden ilişilecek husus kalmadığına işbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.